

DOI 10.36074/logos-26.04.2024.030

ПРАВОВЕ РОЗМЕЖУВАННЯ: ФОРС-МАЖОР ТА ІСТОТНА ЗМІНА ОБСТАВИН

Крилова Оксана Іванівна¹

1. здобувач наукового ступеня доктора філософії в галузі права
молодший науковий співробітник
наукова установа – ТОВ «НФЕ», УКРАЇНА

Інститут істотної зміни обставин відомий українському законодавству досить давно. В переважній більшості наукових досліджень, істотну зміну обставин розглядають в порівнянні з дуже схожим поняттям «форс-мажору». Слід відмітити, що на відміну від останнього, визначення якого закріплено в частині 2 статті 14-1 «Про торгово-промислові палати в Україні», законодавство України не містить чіткого формулювання поняття «істотної зміни обставин». На сьогодні, виходячи з аналізу положень ст. 652 Цивільного кодексу України визначено: зміна обставин є істотною, якщо вони змінилися настільки, що, якби сторони могли це передбачити, вони не уклали б договір або уклали б його на інших умовах. Як бачимо, норма, що цитується визначає лише критерії відповідно до яких, зміну обставин можна визначити як істотну. Частиною другою вказаної вище статті визначено чотири умови встановлення яких є необхідним для розірвання або зміни договору. Таким чином, істотна зміна обставин залишається оціночною категорією, що породжує багато спорів та різного її трактування.

Разом з цим, склалась усталена практика та сформовані численні висновки Верховного Суду щодо застосування норм права, якими регулюється питання істотної зміни обставин. Зокрема, Верховний Суд постійно наголошує на різниці форс-мажору та істотної зміни обставин, зазначаючи, що на відміну від форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), які роблять неможливим виконання зобов'язання в принципі, істотна зміна обставин є оціночною категорією, яка полягає у розвитку договірної зобов'язання таким чином, що виконання зобов'язання для однієї зі сторін договору стає більш обтяженим, ускладненим, наприклад, у силу збільшення для сторони вартості виконаного або зменшення цінності отриманого стороною виконання, чим суттєво змінюється рівновага договірних стосунків, призводячи до

SEZIONE 5.

DIRITTO E DIRITTO INTERNAZIONALE

неможливості виконання зобов'язання. Форс-мажор (ст.617 ЦК України) та істотна зміна обставин (ст.652 ЦК) є різними правовими ситуаціями, ст.652 ЦК України може бути застосована у випадку відсутності існування форс-мажору, але позивач має довести наявність всіх чотирьох умов, необхідних для внесення змін до договору за рішенням суду.

В свою чергу науковці, зокрема, Суха Ю.С. відмічає, що принципово важлива різниця між двома зазначеними поняттями полягає в тому, що при ускладненні (істотній зміні обставин) виконання зобов'язання для потерпілої сторони стає надмірно обтяжливим, але все ж ще можливим [1].

Для прикладу, показова правова позиція міститься в Постанові колегії Касаційного господарського суду Верховного Суду України у справі № 910/15264/21 від 31.08.2022. Суть спору полягає в тому, що Міноборони у червні 2020 року за результатами процедури публічної закупівлі уклало з постачальником договір постачання двох партій товару (обмундирування). В процесі виконання своїх зобов'язань за вказаним договором постачальник не зміг їх виконати своєчасно через простий його підприємства, викликаний пандемією COVID-19 і запровадженням через це карантинном, внаслідок якого більшість працівників взяли відпустку за свій рахунок. Зважаючи на це, Постачальник ініціював перед Замовником питання щодо продовження строку поставки першої партії товару і розірвати договір в частині поставки другої партії товару. З вказаною пропозицією Замовник не погодився та наполягав на повному виконанні зобов'язань за договором. При вирішенні вказаного спору Верховним судом було розглянуто питання, в тому числі, і щодо різниці форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) (ст. 617 ЦК України) від істотної зміни обставин (ст. 652 ЦК України). Так, на думку скаржника у справі (постачальник за договором) до спірних правовідносин повинні бути застосована, крім п. 4 ч. 5 ст. 41 Закону України «Про публічні закупівлі» яким, передбачено внесення змін до договору у разі настання форс-мажору (обставин непереборної сили), ще й ст. 652 ЦК України. Проте, Верховний Суд відхилив вказаний довід, виходячи з того, що непереборна сила робить неможливим виконання зобов'язання в принципі, незалежно від тих зусиль та матеріальних витрат, які сторона понесла чи могла понести (п. 38 постанови Верховного Суду від 21.07.2021 у справі № 912/3323/20). Натомість ст. 652 ЦК України містить приписи ситуацій, коли сторона об'єктивно може виконати зобов'язання, однак внаслідок зміни обставин таке виконання втрачає для неї сенс або кінцевий результат буде не тим, на який вона розраховувала на початку. За такої ситуації, настає потреба зміни умов зобов'язання (договору) до змінених суттєвим чином обставин. Крім того, зазначається, що на відміну від форс-мажорних обставин (обставини

непереборної сили), які роблять неможливим виконання зобов'язання загалом, істотна зміна обставин є оціночною категорією, яка полягає у розвитку договірної зобов'язання таким чином, що виконання зобов'язання для однієї зі сторін договору стає більш обтяженим, ускладненим, наприклад у силу збільшення для сторони вартості виконуваного або зменшення цінності отриманого стороною виконання, чим суттєво змінюється рівновага договірних стосунків, призводячи до неможливості виконання зобов'язання [2].

Подібний висновок міститься у постанові Великої палати Верховного Суду від 02.07.2019 у справі № 910/15484/17 [3] та у постанові Верховного Суду від 21.07.2021 у справі № 912/3323/20. У згаданих постановах відмічається, що істотна зміна обставин не впливає як на строк виконання зобов'язань (не змінює його), та і не звільняє сторону від відповідальності за невиконання. Натомість дозволяє припинити таке виконання шляхом розірвання договору або змінити умови такого виконання або умови договору в цілому задля досягнення балансу інтересів контрагентів, порушеного через настання істотної зміни обставин. Відтак, резюмовано, що форс-мажор (ст. 617 ЦК України) та істотна зміна обставин (ст. 652 ЦК України) є різними правовими ситуаціями. Тому, у випадку відсутності існування форс-мажору, може бути застосовано ст. 652 ЦК України за ситуації, коли стороною буде доведено наявність всіх чотирьох умов, необхідних для внесення змін до договору за рішенням суду.

Звідси, різниця форс-мажору та істотної зміни обставин є очевидним. Наразі, існує нагальна потреба в формулюванні поняття «істотної зміни обставин» виходячи не тільки з теоретичних засад, а з напрацьованого практичного, більш ґрунтовного, досвіду застосування норм ст. 652 ЦК України. Наявність законодавчо закріпленого чітко визначеного поняття «істотної зміни обставин» має важливе значення з ряду причин та сприятиме:

- забезпеченню правової впевненості: чітке визначення істотної зміни обставин в законодавстві дозволить сторонам договору та судам точно розуміти, коли можна вимагати зміни або розірвання договору. Це сприятиме уникненню непорозумінь та спорів;

- стимулюванню довіри до правової системи: якщо сторони будуть впевнені, що законодавство матиме чіткі критерії для визначення істотної зміни обставин, вони будуть більш схильні дотримуватися умов договору та відчувати довіру до правової системи;

- мінімізації судових спорів: якщо сторони матимуть чітке розуміння того, що може бути визнано як істотна зміна обставин, це зменшить ймовірність судових суперечок та спорів щодо договору;

- забезпеченню справедливості: чітке визначення поняття істотної зміни

SEZIONE 5.

DIRITTO E DIRITTO INTERNAZIONALE

обставин сприятиме справедливому вирішенню спорів у суді, оскільки дозволить судам використовувати об'єктивні критерії для оцінки змін у ситуації;

- сприянню економічній стабільності: якщо сторони зможуть швидко та ефективно реагувати на зміни обставин, це сприятиме економічній стабільності, оскільки дозволить уникнути непередбачених витрат або ризиків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Суха Ю.С. (2016) Правила про ускладнення (істотну зміну обставин): порівняльний аналіз положень DCFR, Unidroit та цивільного законодавства і судової практики України. *Часопис цивілістики*, (21), 82-87. Вилучено з: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2016_21_19.
- [2] Постанова колегії Касаційного господарського суду Верховного Суду України у справі № 910/15264/21 від 31.08.2022 (*Електронний ресурс*). Вилучено з: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106078967>.
- [3] Постанова Великої палати Верховного Суду від 02.07.2019 у справі № 910/15484/17 (*Електронний ресурс*). Вилучено з: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106078967>.

RACCOLTA DI ARTICOLI SCIENTIFICI CON GLI ATTI DELLA

V CONFERENZA SCIENTIFICA E PRATICA INTERNAZIONALE

**«Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione:
esperienza mondiale e realtà domestiche»**

Bologna
Repubblica Italiana

26 aprile
2024

**In Viaggio Con il Levi: Scienza,
Tecnologia e Impresa &
ONG «Piattaforma scientifica europea»**

DOI 10.36074/logos-26.04.2024

59

ISBN (online) 978-88-31277-22-8
ISBN (stampa) 978-617-8312-03-9

RACCOLTA DI ARTICOLI SCIENTIFICI

CON GLI ATTI DELLA
V CONFERENZA SCIENTIFICA E PRATICA INTERNAZIONALE

**«RICERCHE SCIENTIFICHE E
METODI DELLA LORO REALIZZAZIONE:
ESPERIENZA MONDIALE E REALTÀ
DOMESTICHE»**

Bologna,
Repubblica Italiana

26 aprile,
2024

Repubblica Italiana
«Associazione Italiana di Storia Urbana»

Ucraina
«UKRLOGOS Group»

2024

UDC 082:001
R 52

Presidente del Comitato Organizzatore: Goldenblat M.¹
Vicepresidente del Comitato Organizzatore: Squarchalupi D.²

L'organizzazione per conto della quale viene pubblicato il libro:

¹ Piattaforma scientifica europea, Ucraina

² In Viaggio con il Levi: Scienza, Tecnologia e Impresa, Repubblica Italiana

Responsabile del layout: Bilous T. Responsabile del design: Bondarenko I.

Recommended for publication by the Academic Council of the Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation. Protocol N° 33 from April 25th, 2024.

R 52 **Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realtà domestiche:** Raccolta di articoli scientifici «ΛΟΓΟΣ» con gli atti della V Conferenza scientifica e pratica internazionale, Bologna, 26 aprile, 2024. Bologna-Vinnytsia: Associazione Italiana di Storia Urbana & UKRLOGOS Group LLC, 2024.

ISBN 978-617-8312-03-9

«UKRLOGOS Group» LLC, Ucraina

ISBN 978-88-31277-22-8 (PDF)

«Associazione Italiana di Storia Urbana», Repubblica Italiana

DOI 10.36074/logos-26.04.2024

La raccolta contiene materiali dei partecipanti di V conferenza scientifica e pratica internazionale multidisciplinare «Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realtà domestiche», che si è tenuta a Bologna il 26 aprile 2024.

The conference is certified by Euro Science Certification Group
(**Certificate N° 22514 dated January 7, 2024**);

The conference is also included in the catalog of International Scientific Conferences by ResearchBib; and registered by State Scientific Institution «Ukrainian institute of scientific and technical expertise and information» in the database «Scientific and technical events of Ukraine» (**Certificate N° 78 dated 5 January 2024**).

La descrizione bibliografica dei materiali della conferenza è indicizzata da Google Scholar, CrossRef, OpenAIRE, OUCI, Scilit, Semantic Scholar, Mendeley, WorldCat e ORCID.

UDC 082:001

© Personale della conferenza, 2024

© UKRLOGOS Group LLC, 2024

© In Viaggio con il Levi: Scienza, Tecnologia e Impresa, 2024

© Piattaforma scientifica europea, 2024

© Associazione Italiana di Storia Urbana, 2024

ISBN 978-617-8312-03-9

ISBN 978-88-31277-22-8 (PDF)

CONTENUTO

SEZIONE I. TEORIA ECONOMICA, ECONOMIA MACRO E REGIONALE

ARTICLES

AGRIBUSINESS IN THE SYSTEM OF INTERNATIONAL COMPETITION Shedyakov I V.E.	15
“ІНТЕГРОВАНА СИСТЕМА ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ” – ПРОЄКТ ВАРТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЇ (ЕКО-ПОСЕЛЕНЦІВ) Загороднюк Ю.В., Загороднюк К.Ю., Бондар О.І., Брук-Левінсон Е.Т., Галушкіна Т.П., Лісовий К.А., Ніронович Н.І., Новіков М.Г., Филипчук В.Л., Яцик М.В.	21
МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ІНТЕРЕСУ ІНТЕГРАЦІЙНОГО УГРУПОВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ Різниченко Є.І.	28
ОСНОВНІ ТЕОРЕТИЧНІ УЯВЛЕННЯ ПРО РЕГІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ Костриця Б.І.	38
ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ Кудласевич О.М., Новик Т.В.	43

ABSTRACTS

ДО ПИТАННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ З БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО РЕСУРСУ У ВИГЛЯДІ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ В УКРАЇНІ Родін В.С.	51
ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В КРАЇНАХ ЄС Кукушка І.В.	54

SEZIONE II. IMPRENDITORIALITÀ, COMMERCIO E SETTORE DEI SERVIZI

ABSTRACTS

МІСЦЕ ВАРТІСНОЇ КОНЦЕПЦІЇ В НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ ФОРМУВАННЯ РИНКОВОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА Кривов'язюк І.В., Бурбан О.В.	58
--	----

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЕФЕКТУ ВІД НАДАННЯ ПІДПРИЄМСТВУ КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ З УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	Ємельянов О.Ю., Данилович О.Т. 62
---	---

SEZIONE III. FINANZA E BANCHE; FISCALITÀ, CONTABILITÀ E REVISIONE CONTABILE

ARTICLES

ESG REPORTING AS A TOOL FOR CREATING VALUE IN THE CONTEXT OF SUSTAINABILITY	Kostyuchenko V.M., Tertychna A.A., Shavlova K.S., Shykuta V.Yu. 66
--	--

ABSTRACTS

МІСЦЕ АГРАРНИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ НА ВАРШАВСЬКІЙ ФОНДОВІЙ БІРЖІ	Роганова Г.О. 76
ТЕХНОЛОГІЯ БІТКОЇН ЯК СУЧАСНА ІННОВАЦІЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	Кравчук Р.В. 80

SEZIONE IV. GESTIONE, GESTIONE PUBBLICA E AMMINISTRAZIONE

ARTICLES

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ ПРОМИСЛОВОСТІ ТА РОЗРОБЛЕННЯ «СТРАТЕГІЇ» ПРОМИСЛОВОСТІ В ЦІЛОМУ В УКРАЇНІ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ	Кропот О.О. 82
ПРОБЛЕМИ Й НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ Й НАДІЙНОСТІ РОБОТИ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	Рябцев Г.Л. 88

ABSTRACTS

BUILDING TRUST THROUGH GOVERNMENT-PUBLIC INTERACTION: EVALUATING GOVERNMENT EFFECTIVENESS	Voiko L. 94
--	-------------------------

CONTENUTO

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВИМ КОМПЛЕКСОМ УКРАЇНИ Козловець М.А.	97
КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА: ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД Корнілова І.М.	100
МЕХАНІЗМ ЗНИЖЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ВТРАТ ВІД НЕГАТИВНОЇ ДІЇ КОСМІЧНИХ ЧИННИКІВ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ АГРОЕКОСИСТЕМ Дребот О.І., Мельник П.П., Височанська М.Я.	104

**SEZIONE V.
DIRITTO E DIRITTO INTERNAZIONALE**

ARTICLES

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ДОГОВОРУ Мітько В., Сокирка Д., Філіп К., Копиця Є.	107
ПРАВОВИЙ СТАТУС ЧЛЕНІВ НАГЛЯДОВИХ РАД АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ І ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ Сковронський В.І.	113
РАТИФІКАЦІЯ РИМСЬКОГО СТАТУТУ ТА ВКЛЮЧЕННЯ В НЬОГО ЕКОЦИДУ У КОНТЕКСТІ ЗЕЛЕНОГО ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ Ібрагімов Д., Стойнов П., Копиця Є.	119

ABSTRACTS

“BUILDING BACK GREENER”: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗЕЛЕНОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ Герасимова М.Д., Шай К.Д.	124
ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ Гасанова Т.С.	127
ВИМОГИ СПРЯМОВАНІ НА ВИЯВЛЕННЯ МЕЖ КОНСТИТУЦІЙНОГО ВТРУЧАННЯ У СФЕРУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА Тоцький Б.А.	130
ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ: ЗМІСТОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ Абдуллаєв Е.Б.	134

ДО ПИТАННЯ ПРО СТРУКТУРУ ПРАВОСВІДОМОСТІ Сеїтаблаєв Е.Р.	137
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЩОДО ПРАВ ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ Шакало Л.С.	141
ЗАХИСТ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Помаз А., Жукова Є.	145
ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ: СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ Онїщенко Н.М.	147
ПРАВОВЕ РОЗМЕЖУВАННЯ: ФОРС-МАЖОР ТА ІСТОТНА ЗМІНА ОБСТАВИН Крилова О.І.	150
РОЛЬ ДАКТИЛОСКОПІЇ В ДОКАЗУВАННІ ПО КРИМІНАЛЬНИМ ПРОВАДЖЕННЯМ Семененко Д.В., Васюра О.О.	154
ЩОДО (НЕ)УНИКНЕННЯ ДИСКРИМІНАЦІЇ У РАЗІ ПРИПИНЕННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ СКОРОЧЕННЯМ ЧИСЕЛЬНОСТІ АБО ШТАТУ ПРАЦІВНИКІВ Тихонюк О.В.	158

SEZIONE VI. ISTITUTO DELLE FORZE DELL'ORDINE, SISTEMA GIUDIZIARIO E NOTAIO

ARTICLES

ІНСТИТУЦІЙНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ВІЙСЬКОВИХ СУДДІВ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ Шамара О.В.	162
--	------------

SEZIONE VII. SCIENZE MILITARI, SICUREZZA NAZIONALE E SICUREZZA DEL CONFINE DI STATO

ARTICLES

АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО МІНУВАННЯ, ВИКЛИКИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ В СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ Денисов І.А., Матвійчук Ю.В.	167
--	------------

CONTENUTO

ПИТАННЯ УТОЧНЕННЯ ПОНЯТІЙНОГО АПАРАТУ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ СУЧАСНИХ ФОРТИФІКАЦІЙНИХ СПОРУД СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ, ЯК ДОВГОТРИВАЛИХ ОБОРОННИХ ТОЧОК, НА ПРИКЛАДІ ЗБІРНОЇ ВОГНЕВОЇ СПОРУДИ ВС-1-3
Кайнаран А.В., Малахов С.С., Підгородецький М.М.173

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ РАДІОЛОКАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ ВИЯВЛЕННЯ В ІНТЕРЕСАХ ЗАХИСТУ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ВІД БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ
Азаренко О.В., Гончаренко Ю.Ю., Дівізінюк М.М., Камишенцев Г.В., Фаррахов О.В.178

ABSTRACTS

ОБГРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ ДОДАТКОВИХ ВИТРАТ, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ РОЗГОРТАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ
Рахманий О.М.185

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДТРИМКИ ВІЙСЬК (СИЛ) ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ ВЕДЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
Підгородецький М.М., Дикий Д.Л.188

SEZIONE VIII.
BIOLOGIA E BIOTECNOLOGIA

ARTICLES

COMPONENTS FROM VARIOUS BIOLOGICAL SOURCES REDUCES THE TOXIC EFFECTS OF COPPER SULPHATE IN OLD ANIMALS
Ivanov E., Akzhyhitov R., Bozhkov A.191

SEZIONE IX.
SCIENZE AGRARIE E ALIMENTARI

ARTICLES

ФОРМУВАННЯ ШЛЯХІВ У РОЗВИТКУ КАДАСТРОВОЇ ГАЛУЗІ
Гулько О.Р., Прохоренко М.В., Bielska A.200

ABSTRACTS

ESTABLISHMENT OF SCOTS PINE (PINUS SYLVESTRIS L.) CULTURES IN BEREZIVKA FORESTRY BRANCHES OF THE KOROSTEN FORESTRY STATE SPECIALIZED ENTERPRISE FORESTS OF UKRAINE
Didenko P., Makarchuk P.205

TOWARDS THE ISSUE OF USING VEGETATION INDICES TO ANALYSE THE STATE OF AGRICULTURAL CROPS
Kutsova K. 207

ОЦІНКА МЕТОДІВ ДРЕСИРУВАННЯ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ РОБОЧИХ ЯКОСТЕЙ СОБАК ПО ПОШУКУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН
Шевченко О.Б., Різничук І.Ф., Гурко Є.Ю., Ткачук Д. 210

SEZIONE X. INGEGNERIA MINERARIA, PETROLIFERA E DEL GAS

ABSTRACTS

РОЗРАХУНОК НАПРУЖЕНОГО СТАНУ ТРУБОПРОВІДІВ, ЯКІ ПІДДАЮТЬСЯ ВПЛИВУ ЗСУВУ ҐРУНТУ НА ПОПЕРЕЧНИХ СХИЛАХ
Пиріг Т.Ю., Іванов О.В., Бурнасенков О.А. 213

SEZIONE XI. MECCANICA GENERALE E INGEGNERIA MECCANICA

ABSTRACTS

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ВАЛКА КАЛАНДРА З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ ПЛІВКИ
Казак І.О. 218

SEZIONE XII. ELETTRONICA E TELECOMUNICAZIONI

ARTICLES

ОЦІНЮВАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МЕРЕЖІ IEEE802.11AC З КАНАЛОМ 20 МГЦ
Омельянець О.О. 221

РОЗРОБКА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ОБРОБКИ СИГНАЛІВ БПЛА ТА ЇХ ПОДАЛЬШЕ ВИКОРИСТАННЯ У МАШИННОМУ НАВЧАННІ
Білик О.С. 231

ABSTRACTS

АНАЛІЗ ПЕВНИХ ПРОЦЕСІВ ПРИ ВИМІРЮВАННІ КОЛЬОРУ
**Ярмак І.М., Хорошайло Ю.Є., Сова Г.В., Штанько В.І., Сезонова І.К.,
Меняйло О.Д. 236**

CONTENUTO

**SEZIONE XIII.
ENERGIA E INGEGNERIA ELETTRICA**

ARTICLES

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
МОНІТОРИНГУ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ БЕСПІЛОТНИХ СУДЕН
Сандлер А.К., Омельченко Т.Ю.240

**SEZIONE XIV.
INFORMATICA E INGEGNERIA DEL SOFTWARE**

ABSTRACTS

OPTIMIZATION OF GENERATION OF IN-GAME CONTENT
Tovstochub I.245

**SEZIONE XV.
SISTEMA DI ANALISI, MODELLAZIONE E OTTIMIZZAZIONE**

ABSTRACTS

МЕТОД МОДЕЛЮВАННЯ ІМПУЛЬСНИХ ПРОЦЕСІВ В КОГНІТИВНИХ МОДЕЛЯХ
Адаменко А.А.247

**SEZIONE XVI.
TECNOLOGIE E SISTEMI DELL'INFORMAZIONE**

ARTICLES

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВЕБТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СИСТЕМ
КЕРУВАННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ
Козуб Г.О., Попов Д.С.251

ТЕХНОЛОГІЯ 3D-МОДЕЛЮВАННЯ ПІДЗЕМНИХ СПОРУД МІСЬКОГО
СЕРЕДОВИЩА З ВИКОРИСТАННЯМ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
Донець А.Г., Гурін А.Л., Пімченко А.І.257

ABSTRACTS

ANALYSIS OF METHODS FOR DETECTING FILELESS MALWARE IN THE
ENERGY-DEPENDENT MEMORY OF AN ORGANISATION'S INFORMATION
SYSTEM ASSETS
Hanchenko M.262

PERFORMANCE ANALYSIS OF .NET SERIALIZERS
Volokhovych I.266

ПОКРАЩЕННЯ ЗАХИЩЕНОСТІ АРІ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДІВ ТА МОДЕЛЕЙ МАШИННОГО НАВЧАННЯ Гетьман О.Л.	270
РОЗВИТОК СИСТЕМИ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ, ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ Дерев'янку В.С., Дуда О.М., Скалецький П.О.	273

SEZIONE XVII. TRASPORTI E TECNOLOGIE DI TRASPORTO

ARTICLES

ЗАГАЛЬНОСУДНОВІ СИСТЕМИ – ЧИ ДОЦІЛЬНА СУЦІЛЬНА ЕКОНОМІЯ? Дрозд О.В., Сандлер А.К.	276
ТАКЕЛАЖНІ НАПРЯМНІ ДЛЯ ОСОБЛИВИХ ВАНТАЖІВ – ПРИХОВАНІ РЕЗЕРВИ КЛАСИКИ Опришко М.О., Сандлер А.К.	281

SEZIONE XVIII. FISICA E MATEMATICA

ABSTRACTS

ПРИКЛАДИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ЗОБРАЖЕНЬ В ЕЛЕКТРОСТАТИЦІ Авдонін К.В.	286
--	------------

SEZIONE XIX. SOCIOLOGIA E STATISTICA

ABSTRACTS

СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІОЛОГІЯ РИНКУ КРІЗЬ ПРИЗМУ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОЇ МІЖМОВНОЇ ОМОНІМІЇ Рибікова Л.В., Оніщук І.І.	289
--	------------

SEZIONE XX. FILOLOGIA E GIORNALISMO

ABSTRACTS

ANALYZING WORD PATTERNS IN ENGLISH Semenyshyn O., Boriak I.	293
---	------------

CONTENUTO

**SEZIONE XXI.
FILOSOFIA E SCIENZE POLITICHE**

ARTICLES

THE BIRTH OF OUR UNIVERSE: CMB & DARK ENERGY WITHOUT THE BIG BANG & INFLATION Chumachenko L.A.	297
ОСОБЛИВОСТІ ПОКОЛІННЯ АЛЬФА В УКРАЇНІ Садовніков О.К., Скаковська Д.Л.	304

ABSTRACTS

PERSPEKTIVEN DER MODERNEN KUNST: KUNST NEU DENKEN Volodymyrivna T.O., Alimova V.M., Dronov N.R.	313
ІДЕЯ СОВІСТІ У КОНТЕКСТІ ФЕНОМЕНОЛОГІЧНОЇ АКСІОЛОГІЇ НІКОЛАЯ ГАРТМАНА Будз А.В.	316

**SEZIONE XXII.
PEDAGOGIA ED EDUCAZIONE**

ARTICLES

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ Кириєнко О.О.	318
РИТОРИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ-ФІЛОЛОГІВ Толочко С.В., Хомич В.І., Колесник Т.П.	327

ABSTRACTS

INFORMATION TECHNOLOGIES IN TEACHING ENGLISH Karmazina K.B.	333
PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROJECT COMPETENCE IN FUTURE TEACHERS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING Chernenko O.	335
THE MAIN PRINCIPLES OF VOCATIONAL EDUCATION POLICY IN EUROPE Zabiiaka I.M.	339

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ
Новгородський Р.Г.342

SEZIONE XXIII. PSICOLOGIA E PSICHIATRIA

ARTICLES

ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВИМ ЛІДЕРОМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДРОЗДІЛУ
Лагодзінський В.В.344

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВИЛ ТА СТРАТЕГІЙ РОБОТИ З ОСОБАМИ, ЯКІ МАЮТЬ ТРАВМІВНИЙ ДОСВІД
Яворська-Ветрова І.В.351

ЗВ'ЯЗОК ТРИВОЖНОСТІ ТА СЕКСУАЛЬНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЖІНОК
Алиджи О.І.357

ABSTRACTS

ПЕРЕТВОРЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЧОЛОВІЧОЇ МАСКУЛІННОСТІ У КІБЕРПРОСТОРІ
Коваль Г.Ш., Акоюян А.Б.363

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ
Кернас А.В., Толокова Є.О.367

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ НОВИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Кернас А.В., Омеліанович А.Г.370

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНА АГРЕСІЇ ТА АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ЛЮДЕЙ
Кернас А.В., Асєєва Х.І.373

SEZIONE XXIV. SCIENZE MEDICHE E SANITÀ PUBBLICA

ARTICLES

ВМІСТ ЦИТОКІНІВ В КРОВІ ПРИ ГЕНЕРАЛІЗОВАНОМУ ПАРОДОНТИТІ НА ТЛІ РІЗНОЇ РЕАКТИВНОСТІ ОРГАНІЗМУ
Яров Ю.Ю., Рева О.П.376

CONTENUTO

УДОСКОНАЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ АКУСТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК АВТОТРАНСПОРТНИХ ПОТОКІВ
Семашко П.В., Думанський В.Ю., Біткін С.В., Безверха А.П.381

ABSTRACTS

AGILE TRANSFORMATION IN A HEALTHCARE ENVIRONMENT: THE METHODOLOGY OF PROJECT-ORIENTED MANAGEMENT
Chumachenko I., Bondarenko A., Dotsenko N., Bondarenko O.390

ALTERATION OF AQP4 EXPRESSION IN THE BRAIN OF DECEASED SEPTIC PATIENTS WITH SEPSIS-ASSOCIATED ENCEPHALOPATHY
Shuliatnikova T.V., Tumanskyi V.O., Tumanska L.M.393

INDICATORS OF EMOTIONAL BURNOUT AMONG MODERN PUPILS SENIOR CLASSES OF MODERN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF SECONDARY EDUCATION, FEATURES OF THEIR DIAGNOSIS AND CORRECTION
Serheta I.V., Bratkova O.Yu.396

THE OPTIONS OF SURGICAL TREATMENT OF CHRONIC PLEURAL EMPYEMA
Yatskiv V., Hyrla Yan, Frimet S., Lukyanchuk Y., Mereutsa S.399

ІНДЕКСНА ОЦІНКА ПЕРІОДОНТА У ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ З ГІНГІВІТОМ, АСОЦІЙОВАНИМ ІЗ ЗУБНОЮ БІОПЛІВКОЮ
Голубева І.М., Остапко О.І., Коваль О.І.402

ОЦІНКА ЗАРЯДОВОГО СТАНУ КЛІТИН БУКАЛЬНОГО ЕПІТЕЛІЮ У ДІТЕЙ З ОСНОВНИМИ СТОМАТОЛОГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ НА ТЛІ НАДМІРНОЇ МАСИ ТІЛА ТА ПРОФІЛАКТИКИ
Цушко І.О.405

РОЛЬ СЕКРЕТОНЕУРИНА ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ХВОРОБ
Павлова О.О.408

**SEZIONE XXV.
FARMACIA E FARMACOTERAPIA**

ARTICLES

COMMON PEONY – AS A PROMISING SOURCE OF RAW MATERIALS FOR THE CREATION OF MEDICINES
Sakhatska I.M., Zakharchuk O.I., Horoshko O.M., Ezhned M.A.411

ABSTRACTS

ANTI-INFLAMMATORY PROPERTIES OF PHYTOCONSTITUENTS IN
MANAGING RHEUMATOID ARTHRITIS
Parchami Ghazae Sepideh, Marchenko-Tolsta K., Novykova L., Hryshkov M. ...417

**SEZIONE XXVI.
ARCHITETTURA E COSTRUZIONE**

ARTICLES

SPATIAL-PLANNING DEVELOPMETN OF THE HISTORICAL CENTER OF LVIV:
PROBLEMS AND PROSPECTS
Mazur T.M., Korol Ye.I. 419

ABSTRACTS

БАЗИЛІКА САН ПЕТРОНІО У БОЛОНЬЇ – ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ
Русевич Т.В. 428

ТРАНСФОРМАЦІЯ МІСТА-САДУ В АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНІЙ
ПРАКТИЦІ НА ХАРКІВЩИНІ У 1920 - 1930 РР. РОЗВИТОК З УРАХУВАННЯМ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ
Гелла О.І., Діденко К.В. 430

**SEZIONE XXVII.
CULTURA E ARTE**

ARTICLES

ANTROPOLOGIA DELLA GUERRA
Rusevych I.L. 432

ABSTRACTS

ВОКАЛЬНО-ХОРОВИЙ АНАЛІЗ ХОРУ І. ГАЙДЕНКО «ОЙ ТИ ПТАШКО» ЗІ
ЗБІРКИ «САД БОЖЕСТВЕННИХ ПІСЕНЬ» Г. СКОВОРОДИ
Донцова-Пушенко К.Ю. 440

ОСОБЛИВОСТІ СЦЕНІЧНОГО СЛОВА У ГОЛІВУДСЬКОМУ
КІНЕМАТОГРАФІ 60-Х РР.
Біленька А.М., Світлична О.О. 442

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ V МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«RICERCHE SCIENTIFICHE E METODI
DELLA LORO REALIZZAZIONE: ESPERIENZA
MONDIALE E REALTÀ DOMESTICHE»**

26 квітня 2024 у м. Болонья, Італійська Республіка

Українською, англійською, німецькою та італійською мовами

*Всі матеріали пройшли оглядове рецензування
Організаційний комітет не завжди поділяє позицію авторів
За точність викладеного матеріалу відповідальність несуть автори*

Опубліковано (PDF): 26.04.2024. Підписано до друку: 29.04.2024.
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Цифровий друк. Формат 70×100/16.
Умовно-друк. арк. 36,4. Замовлення № 24/004.

Тираж: 100 екземплярів. Віддруковано з готового оригінал-макету.

Видавець та організаційний комітет конференції:

21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81
ГО «Європейська наукова платформа»
Телефони: +38 098 1948380; +38 098 1526044
E-mail: info@logos-science.com
URL: www.archive.logos-science.com

Співорганізатор конференції:

In Viaggio Con il Levi: Scienza, Tecnologia e Impresa
41058; Vignola, Modena, Repubblica Italiana; Via Della Resistenza 800

Видавець [PDF]: Associazione Italiana di Storia Urbana
Viale Andrea Mattioli 39 Torino 10125 TO, Repubblica Italiana.

Виготовлювач [друковані копії]: ТОВ «УКРЛОГОС Груп».
21037, Україна, м. Вінниця, вул. Зодчих, 18, офіс 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК № 7860 від 22.06.2023.

EDIZIONE SCIENTIFICA

RACCOLTA DI ARTICOLI SCIENTIFICI

CON GLI ATTI DELLA V CONFERENZA
SCIENTIFICA E PRATICA INTERNAZIONALE

**«RICERCHE SCIENTIFICHE E METODI
DELLA LORO REALIZZAZIONE: ESPERIENZA
MONDIALE E REALTÀ DOMESTICHE»**

26 aprile 2024 a Bologna, Repubblica Italiana

Ucraino, inglese, tedesco e italiano

Tutti gli invii sono stati rivisti

*Il comitato organizzatore non condivide sempre la posizione degli autori
Gli autori sono responsabili dell'accuratezza del materiale presentato*

Pubblicata (PDF): 26.04.2024. Firmato per la stampa il: 29.04.2024.

Formato 70×100/16. Carta offset. Carattere Arial. Stampa digitale.

Fogli stampati condizionatamente 36,4

Diffusione: 100 copie. Stampato dal layout originale finito.

Informazioni di contatto del Comitato Organizzatore:

ONG «Piattaforma scientifica europea»

21037, Ucraina, città di Vinnytsia, Zodchih, 18 anni, ufficio 81

Telefoni: +38 098 1948380; +38 098 1526044

E-mail: info@logos-science.com

URL: www.archive.logos-science.com

Co-organizzatore del Conferenza:

In Viaggio Con il Levi: Scienza, Tecnologia e Impresa

41058; Vignola, Modena, Repubblica Italiana; Via Della Resistenza 800

Editore [PDF]: Associazione Italiana di Storia Urbana
Viale Andrea Mattioli 39 Torino 10125 TO, Repubblica Italiana.

Editore [printed copies]: LLC UKRLOGOS Group
221037, Ucraina, città di Vinnytsia, Zodchih, 18 anni, ufficio 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificato di pubblicazione: ДК № 7860 del 22.06.2023.